

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه ی دکترای عمومی در رشته ی پزشکی

عنوان:

بررسی تاثیر عمل جراحی تعویض مفصل زانو در کیفیت زندگی بیماران ۶۰ تا ۷۰ ساله

نگارش:

ارسلان لازمی زارع

اساتید راهنما:

دکتر علی نامی

دکتر رضا نکنه سنج اول

استاد مشاور:

دکتر محمدعلی جعفری زارع

شهریورماه ۱۴۰۱

شماره پایان نامه:

۰۹۷۹

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ

الرَّحِيمِ

دانشگاه علوم پزشکی
و خدمات بهداشتی درمانی اردبیل

دانشگاه علوم پزشکی اردبیل

دانشکده پزشکی

پایان نامه جهت اخذ درجه ی دکترای عمومی در رشته ی پزشکی

عنوان:

بررسی تاثیر عمل جراحی تعویض مفصل زانو در کیفیت زندگی بیماران ۶۰ تا ۷۰ ساله

نگارش:

ارسالان لازمی زارع

اساتید راهنما:

دکتر علی نامی

دکتر رضا نکته سنج اول

استاد مشاور:

دکتر محمدعلی جعفری زارع

شهریورماه ۱۴۰۱

شماره پایان نامه:

تقدیم به

پدر و مادرم

این دوتکیه گاه بزرگ زندگیم ، که هر چه دارم مدیون
همراهی و زحمات بی دریغ آنهاست.

اساتید ارجمندم

که همواره با چراغ علمشان روشنی بخش تاریکی جهل
بوده اند

سپاسگزاری

سپاس خدای را که سخنوران ، درستودن او بمانند و شمارندگان ، شمردن نعمت های او ندانند و کوشندگان ، حق او را گزاردن نتوانند . اکنون که باید آغازی بر یک پایان بنگارم ، بر خود لازم می دانم که از استادان عزیزم به خاطر راهنماییهای ارزشمند نهایت تشکر و قدردانی را نمایم.

فهرست مطالب

عنوان

چکیده	۱
فصل اول	۳
۱-۱ اهمیت موضوع و انگیزه ی تحقیق	۳
۱-۲ اهداف و فرضیات طرح	۵
۱-۲-۱ هدف کلی طرح	۵
۱-۲-۲ اهداف اختصاصی طرح	۵
۱-۲-۳ اهداف کاربردی	۶
۱-۲-۴ فرضیات یا سؤالات تحقیق	۶
۱-۳ تعریف واژه‌های اختصاصی	۶
فصل دوم	۹
۲-۱ مبانی نظری	۱۰
۲-۱-۱ مقدمه	۱۰
۲-۱-۲ کیفیت زندگی و نمرات کیفیت زندگی	۱۱
۲-۱-۲-۱ کدام PROM ها برای ارزیابی نتایج پس از TKA استفاده می شوند؟	۱۱

- ۲-۲-۱-۲ نمرات عملکردی ۱۲
- ۲-۱-۳ عوامل مرتبط با بیمار چگونه بر کیفیت زندگی پس از TKA تأثیر می گذارد؟ ۱۲
- ۲-۱-۳-۱ سن ۱۲
- ۲-۱-۳-۲ جنسیت ۱۳
- ۲-۱-۳-۳ اضافه وزن و چاقی ۱۳
- ۲-۱-۳-۴ اندیکاسیون ها ۱۴
- ۲-۱-۳-۵ نژاد ۱۴
- ۲-۱-۳-۶ وضعیت روانی بیمار ۱۵
- ۲-۱-۳-۷ عوامل دیگر ۱۵
- ۲-۱-۳-۸ به طور خلاصه ۱۵
- ۴-۱-۲ انتظارات بیمار چیست؟ ۱۷
- ۱-۴-۱-۲ بازگشت به ورزش (RTS) ۱۷
- ۲-۴-۱-۲ بازگشت به کار (RW) ۱۸
- ۳-۴-۱-۲ اعمال مذهبی، فرهنگی و اوقات فراغت ۱۹
- ۴-۴-۱-۲ به طور خلاصه ۱۹
- ۵-۱-۲ آیا تکنیک جراحی و نوع ایمپلنت انتخابی بر کیفیت زندگی بعد از TKA تأثیر می گذارد؟ ۱۹
- ۱-۵-۱-۲ تورنیکه ۱۹
- ۲-۵-۱-۲ هم راستا بودن ۲۰
- ۳-۵-۱-۲ طراحی ایمپلنت ۲۰

۲۱	۶-۱-۲ تاثیر پروتکل بعد از عمل چیست؟
۲۱	۱-۶-۱-۲ بر اساس شواهد موجود، توانبخشی چه تأثیری دارد؟
۲۲	۷-۱-۲ چه تغییراتی می توان برای بهبود کیفیت زندگی پس از TKA ایجاد کرد؟
۲۳	۸-۱-۲ نتیجه گیری
۲۴	۲-۲ مطالعات پیشین
۲۶	فصل سوم:
۲۶	۳-۱ نوع مطالعه
۲۷	۲-۳ جامعه آماری و روش نمونه گیری
۲۷	۳-۳ روش جمع آوری اطلاعات
۲۸	۴-۳ روش تجزیه و تحلیل داده ها و بررسی آماری
۲۸	۵-۳ ملاحظات اخلاقی
۲۹	۶-۳ متغیر های مطالعه
۳۱	فصل چهارم :
۳۲	۱-۴ اطلاعات دموگرافیک شرکت کنندگان
۳۴	۴-۲: کیفیت زندگی، درد، فعالیت فیزیکی و خشکی مفصلی قبل و بعد از جراحی تعویض مفصل زانو ...
	۴-۳: تغییرات کیفیت زندگی، درد، فعالیت فیزیکی و خشکی مفصلی قبل و بعد از جراحی تعویض مفصل زانو به تفکیک متغیر های دموگرافیک (جنسیت، سطح تحصیلات، محل سکونت ، شغل).....
۳۵	
۴۴	فصل پنجم:
۴۵	۱-۵ بحث

۲-۵ محدودیت مطالعه ۴۸

۳-۵ نتیجه گیری ۴۹

۴-۵ پیشنهادات ۵۰

منابع ۵۱

فهرست جداول، اشکال و نمودارها

- جدول ۱-۲: ابعاد کیفیت زندگی و آرتروپلاستی کامل زانو..... ۱۱
- جدول ۳-۱: متغیرهای به کار رفته در این پژوهش ۲۹
- جدول ۴-۱: متغیرهای دموگرافیک بیماران ۶۰ تا ۷۰ ساله ی تحت تعویض مفصل زانو ۳۳
- جدول ۴-۲: نمرات کل پرسشنامه ی Womac و زیر مقیاس های درد، فعالیت فیزیکی ، خشکی مفصلی و نمره ی کیفیت زندگی OKS در بیماران ۶۰ تا ۷۰ ساله ی تحت تعویض مفصل زانو قبل و بعد از جراحی ۳۴
- جدول ۴-۳: نمرات کل پرسشنامه ی Womac و زیر مقیاس های درد، فعالیت فیزیکی ، خشکی مفصلی و نمره ی کیفیت زندگی OKS در بیماران ۶۰ تا ۷۰ ساله ی تحت تعویض مفصل زانو قبل و بعد از جراحی بر اساس جنسیت بیماران ۳۶
- جدول ۴-۴: نمرات کل پرسشنامه ی Womac و زیر مقیاس های درد، فعالیت فیزیکی ، خشکی مفصلی و نمره ی کیفیت زندگی OKS در بیماران ۶۰ تا ۷۰ ساله ی تحت تعویض مفصل زانو قبل و بعد از جراحی بر اساس سطح تحصیلات بیماران ۳۷
- جدول ۴-۵: نمرات کل پرسشنامه ی Womac و زیر مقیاس های درد، فعالیت فیزیکی ، خشکی مفصلی و نمره ی کیفیت زندگی OKS در بیماران ۶۰ تا ۷۰ ساله ی تحت تعویض مفصل زانو قبل و بعد از جراحی بر اساس محل سکونت بیماران ۴۰

جدول ۶-۴: نمرات کل پرسشنامه ی Womac و زیر مقیاس های درد، فعالیت فیزیکی ، خشکی مفصلی و نمره ی کیفیت زندگی OKS در بیماران ۶۰ تا ۷۰ ساله ی تحت تعویض مفصل زانو قبل و بعد از جراحی بر اساس شغل بیماران..... ۴۲

فهرست اختصارات و کلمات کلیدی:

ACR: American College of Rheumatology

COX: CycloOxygenase

DISH: Diffuse Idiopathic Skeletal Hyperostosis

GI: GastroIntestinal

IL: Interleukins

MRI: Magnetic Resonance Imaging

mRNA: messenger RiboNucleic Acid

NIH: National Institutes of Health

NSAID: Non-Steroidal Anti-Inflammatory Drugs

OA: OsteoArthritis

RA: Rheumatoid Arthritis

SPSS: Statistical Package Borderline Personality for the Social Sciences

TNF: Tumor Necrosis Factor

WHO: World Health Organizati

بررسی تاثیر عمل جراحی تعویض مفصل زانو در کیفیت زندگی بیماران ۶۰ تا ۷۰ ساله

چکیده

زمینه: ابزارهای بیمار گزارشی بعد از جراحی تعویض مفصل زانو موجب ارزیابی بهتر نتایج جراحی بر کیفیت زندگی بیماران گردیده است. بدین منظور در مطالعات مختلف پرسشنامه های متفاوتی مورد استفاده قرار گرفته اند که ابزارهای WOMAC و نیز OKS جزو شایع ترین موارد استفاده شده بوده اند.

هدف: هدف از انجام مطالعه بررسی تاثیر عمل جراحی تعویض مفصل زانو در کیفیت زندگی بیماران ۶۰ تا ۷۰ ساله بود.

مواد و روش کار: این مطالعه بصورت تحلیلی مقطعی آینده نگر در بین افرادی که جهت جراحی تعویض مفصل زانو مراجعه می کنند انجام شد و بیماران مراجعه کننده با رعایت معیارهای ورود وارد مطالعه شدند. معیارهای ورود به مطالعه عبارت بودند از تایید استئوآرتریت پیشرفته توسط جراح، عدم ابتلا به بیماریهای روانی (سابقه بستری و درمان) و تمایل به مشارکت در مطالعه. داده ها با استفاده از پرسشنامه های WOMAC و OKS در ۲ بخش جمع آوری شد. بخش اول شامل اطلاعات دموگرافیک بیماران (سن، جنس، سطح تحصیلات، شغل، محل سکونت) و بخش دوم مربوط به سوالات مرتبط با اهداف مطالعه است که شامل ۱۲ آیتم کیفیت زندگی پرسشنامه ی OKS، ۵ آیتم درد، ۲ آیتم خشکی مفصل و ۱۷ آیتم عملکرد فیزیکی پرسشنامه ی WOMAC بودند.

نتایج: تعداد ۷۸ نفر از بیماران مبتلا به استئوآرتریت پیشرفته ی زانو که تحت جراحی تعویض مفصل یکطرفه قرار گرفته بودند وارد مطالعه شدند ۳۵ مورد (۴۴.۹) از شرکت کنندگان مرد بودند. تنها ۱۷ مورد (۲۱.۸ درصد)

از بیماران تحصیلات دانشگاهی داشتند و بقیه دارای مدرک متوسطه و پایین تر بودند. ۵۳ مورد (۶۷.۹ درصد) از بیماران شهری بودند. ۳۸ مورد (۴۸.۷ درصد) از بیماران شاغل بودند، ۳۲ مورد (۴۱ درصد) بیکار و ۸ مورد (۱۰.۳ درصد) از کار افتاده بودند. متغیرهای دموگرافیک شرکت کنندگان در جدول ۴-۱ آورده شده است. کیفیت زندگی، درد، فعالیت فیزیکی خشکی مفصلی قبل و بعد از جراحی در بیماران شرکت کننده در مطالعه تفاوت معنی داری داشتند ($P < 0.001$).

تغییرات نمرات کل پرسشنامه WOMAC و زیر مقیاس های درد، فعالیت فیزیکی، خشکی مفصلی و نمره ی کیفیت زندگی OKS در بیماران ۶۰ تا ۷۰ ساله، بعد از جراحی تعویض مفصل در مقایسه با قبل از جراحی زانو بر اساس جنسیت، سطح تحصیلات، محل سکونت و شغل بیماران تفاوت معنی داری نداشت؛ تنها ارتباط معنی دار، نمره ی کلی پرسشنامه ی WOMAC با روستائی بودن بیمار بود ($P = 0.025$).

نتیجه گیری: نتایج بعد از جراحی تعویض مفصل زانو، بیانگر کیفیت زندگی بهتر بیماران ۶۰ تا ۷۰ ساله ۳ ماه بعد از عمل بود.

کلمات کلیدی: تعویض مفصل زانو، استئوآرتریت زانو، کیفیت زندگی